

**ArcheoPro Archeologisch rapport
Nr. 17028**

**Zouwdalveste Fase 2, Maastricht
Gemeente Maastricht
Proefsleuven (IVO-P);
Evaluatie- en selectierapport**

Glenn de Nutte
Rob Paulussen

Juni 2017

ArcheoPro

ArcheoPro Archeologisch rapport Nr. 17028

Zouwdalveste Fase 2, Maastricht Gemeente Maastricht Proefsleuven (IVO-P); Evaluatie- en selectierapport

Colofon		
Opdrachtgever:	Projectontwikkelaar AM, Postbus 4052, 3502 HB Utrecht	
Status:	Definitieve versie 20-06-2017	
Projectcode :	16-253	
Bestandsnaam :	ArcheoPro, Zouwdalveste Fase 2, Maastricht, 2017 04 20	
Archis melding (OM nummer):	4036687100	
Bevoegd gezag:	Gemeente Maastricht	
Opslagplaats documentatie:	Archeologisch Depot Gemeente Maastricht	
ISSN:	1569-7363	
Auteur(s):	Glenn de Nutte, Rob Paulussen	
Projectleider:	Rob Paulussen	
Projectmedewerkers:	Rob Paulussen, Rianne Simons, Glenn de Nutte	
GIS-ondersteuning:	Joep Orbons,	
Onderaannemers:	fa. Herwey Lanaken	
Autorisatie:	Lic. Tom Deville, senior-archeoloog	
Uitgegeven door ArcheoPro © Copyright 2017 ArcheoPro, Eijsden		
ArcheoPro Sint Jozefstraat 45 NL 6245 LL Eijsden Nederland	Tel : 0(0 31) 43 3672586 www.archeopro.nl	Kamer van Koophandel Limburg: 14117581 e-mail: info@archeopro.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	3
Samenvatting.....	4
1. Inleiding	5
1.1 Algemeen	5
1.2 Locatiegegevens.....	5
1.3 Aard van het onderzoek.....	5
2. Kader	7
2.1. Aanleiding voor het onderzoek.....	7
2.2. Doel van het onderzoek en vraagstelling.....	7
2.3. Werkwijze.....	9
3. Voorlopige resultaten veldwerk.....	11
3.1. Gaafheid van de vindplaats.....	11
3.2 Sporen en structuren	14
4. Potentie voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen	17
4.1. Inleiding	17
4.2. Sporen	17
4.3. Vondsten	17
5. Uitwerkingsvoorstel	19
5.1 Selectie van vondstmateriaal en monsters ten behoeve van de uitwerking	19
5.2 Advies en selectiebesluit	20
5.3 Additionele uitwerkingskosten.....	20
6. Literatuur	20
Bijlage 1 Sporenkaarten.....	21

Samenvatting

Op 6, 7 en 8 maart 2017 is door ArcheoPro in opdracht van AM te Utrecht een archeologisch proefsleuvenonderzoek (IVO-P) uitgevoerd ter plaatse van het bouwplangebied Zouwdalveste fase 2, gelegen aan de Floretruwe in de wijk Malberg te Maastricht. Het onderzoek is uitgevoerd op basis van een daartoe vooraf door de gemeente opgesteld programma van eisen (PvE). Aanleiding voor het onderzoek was een vooraf uitgevoerd bureauonderzoek en verkennend booronderzoek waaruit bleek dat voor het plangebied een middelhoge archeologische verwachting gold en dat de oorspronkelijke bodem binnen het plangebied plaatselijk nog intact was.

Het doel van het proefsleuvenonderzoek is het toetsen van de archeologische verwachting. Daarbij dient de aan- of afwezigheid van archeologische waarden vastgesteld te worden. Indien een archeologische vindplaats of delen van worden aangetroffen dient de inhoudelijke en fysieke kwaliteit (aard, datering, karakter, omvang, gaafheid, conservering) van de vindplaats bepaald te worden.

Ten behoeve van het onderzoek zijn conform het PvE in totaal verdeeld over het plangebied buiten de voormalige bouwblokken 22 proefsleuven aangelegd. Elke proefsleuf is voorafgegaan door een profielput ter bepaling van de hoogte van het archeologisch aanlegvlak.

Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat met name binnen het noordelijke deel van het plangebied de oorspronkelijke laatholocene bodem (leembrikgrond in primair löss) onder het opgebrachte grondpakket en de postmiddeleeuwse bouwvoor nog vrijwel volledig intact was. Binnen het zuidelijke deel van het plangebied was deze bodem lokaal sterk verstoord dan wel afgegraven tot op de BC- of C-horizont.

Tijdens het onderzoek zijn slechts een drietal losse grondsporen en twee aardewerkscherven aangetroffen. Van de drie grondsporen is mogelijk sprake van één antropogene kuil van onbekende ouderdom; de beide andere grondsporen zijn als natuurlijk geïnterpreteerd. In deze sporen zijn (voor zover onderzocht) geen materiële resten aangetroffen.

Op basis van deze bevindingen is geconcludeerd dat er binnen het plangebied geen (behoudenswaardige) archeologische (nederzettings)resten meer worden verwacht. Geadviseerd wordt derhalve om ter plaatse van het plangebied geen verder onderzoek meer uit te laten voeren en het gehele plangebied vrij te geven voor de beoogde herinrichting, i.c. de bouw van woningen en bijbehorende voorzieningen, zonder verdere beperkingen vooraf uitgezonderd de verplichting tot melding van archeologische toevalsvondsten tijdens civieltechnische graafwerkwerkzaamheden.

Het bevoegd gezag voor archeologie (de gemeente Maastricht, G. Soeters, beleidsmedewerker archeologie, namens het college van B&W) heeft op 15 mei 2017 ingestemd met het advies en het plangebied vrijgegeven voor verdere ontwikkeling en realisatie van het bouwplan.

1. Inleiding

1.1 Algemeen

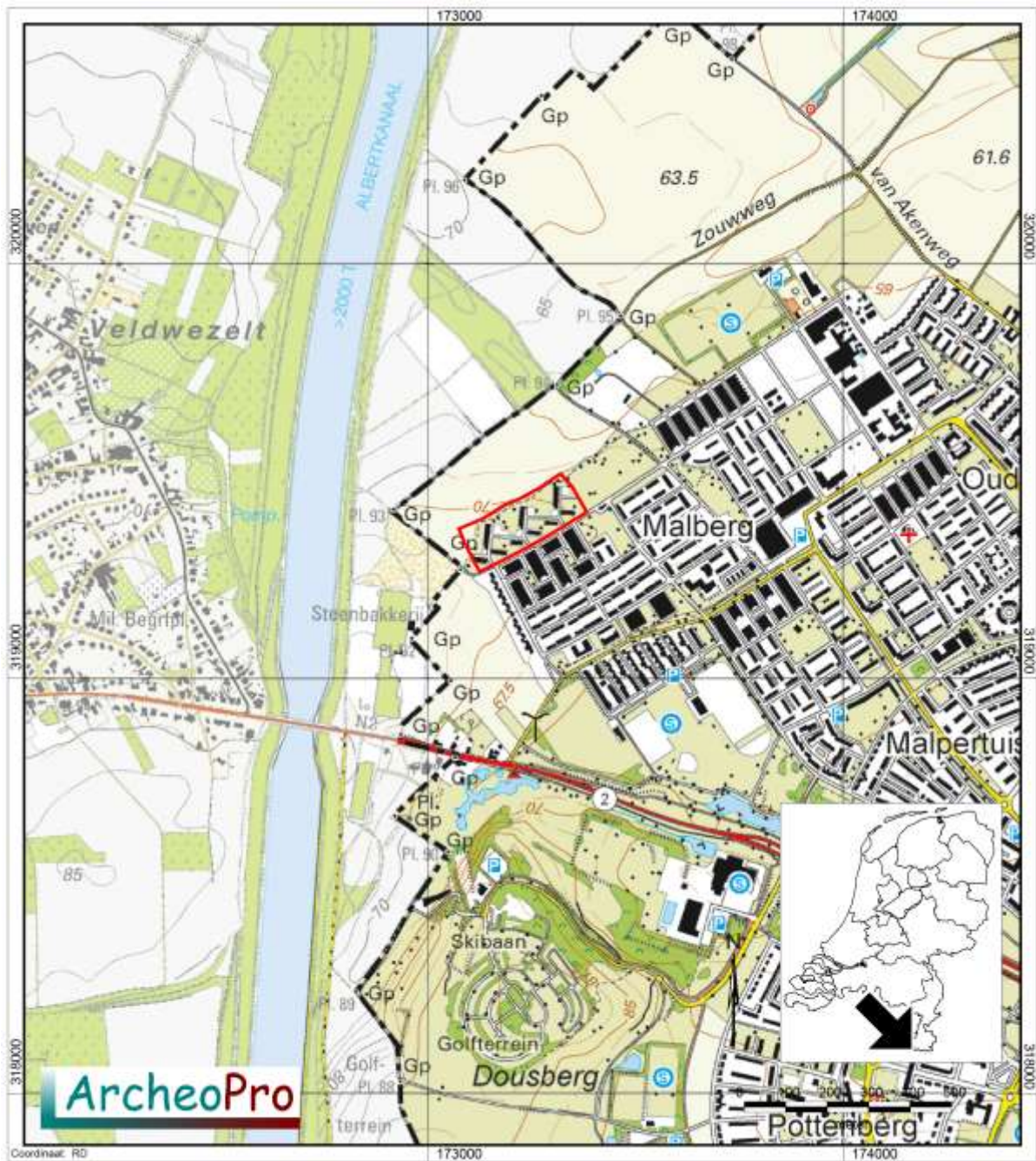
Opdrachtgever:	Projectontwikkelaar AM, Postbus 4052, 3502 HB Utrecht
Contactpersoon:	dhr. H. Kloeze
Datum uitvoering veldwerk:	6-8 maart 2017
Archis onderzoeksmelding:	4036687100
Bevoegd gezag:	Gemeente Maastricht
Bewaarplaats vondsten:	archeologisch depot gemeente Maastricht
Bewaarplaats documentatie:	RCE, archeologisch depot gemeente Maastricht

1.2 Locatiegegevens

Provincie:	Limburg
Gemeente:	Maastricht
Plaats:	Maastricht
Toponiem:	Floretruwe,
Globale ligging:	Floretruwe, wijk Malberg, noordwestelijke rand van de bebouwde kom van Maastricht
Centrumcoördinaten plangebied:	173.24 / 319.36
Oppervlakte plangebied:	Ca. 3,24 ha waarvan 2,4 ha bouwgrond
Oppervlakte onderzoeksgebied:	Ca. 2,0 ha (niet verstoorde bouwgrond)
Eigendom:	gemeente Maastricht
Grondgebruik:	braakliggend
Hoogteligging:	± 72,5 – 68,5 m +NAP
Bepaling locaties:	Total Station RTS en RTK-GPS

1.3 Aard van het onderzoek

Type onderzoek:	IVO-P (proefsleuven)	
Aantal proefsleuven:	22	
Oppervlakte proefsleuven	ca. 1.400 m ²	
PvE opgesteld door:	drs. P. van der Gaauw, gemeente Maastricht	
Datum:	25 november 2016	
Projectleider:	Rob Paulussen	
Onderzoeksteam:	Glenn de Nutte	senior archeoloog
	Rianne Simons	veldarcheoloog
	Rob Paulussen	Bodemkundige
	Joep Orbons	GIS-ondersteuning

Figuur 1: Ligging van het plangebied

2. Kader

2.1. Aanleiding voor het onderzoek

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats tussen 6 en 8 maart 2017 en is uitgevoerd door ArcheoPro. Voorafgaand aan de uitvoering van dit prospectief onderzoek is conform de kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA) een Programma van Eisen (PvE) opgesteld.¹ Dit PvE diende als vigerende leidraad voor het onderzoek.

De onderzoeksdocumentatie en het vondstmateriaal zullen na afronding van het onderzoek worden overgedragen aan het archeologisch depot van de gemeente Maastricht.

Het inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep (zie artikel 24 van het Besluit archeologische monumentenzorg). De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 4.0), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; www.sikb.nl), geldt in de praktijk als richtlijn.

ArcheoPro beschikt over een vergunning, verleend door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor het uitvoeren van archeologisch onderzoek door middel van proefsleuven.

Conform de KNA vindt na afloop van het veldonderzoek een evaluatie plaats, waarin de uitwerking van het onderzoek wordt vastgelegd.

Aan de basis van deze evaluatie staat het evaluatie- en selectierapport met globaal de eerste resultaten van het archeologisch onderzoek en overzichten van aangetroffen sporen, vondsten en monsters. Daartoe is alle documentatie gecontroleerd, zijn alle veldtekeningen gedigitaliseerd, alle sporen ingevoerd in een database en alle vondsten gewassen, gesplitst, geteld, gewogen en eveneens ingevoerd in een database.

In dit rapport wordt ook een voorstel voor de uitwerking van het onderzoek gedaan: welke vondsten worden geanalyseerd en hoeveel vondsten zullen getekend moeten worden, welke monsters worden gewaardeerd en eventueel geanalyseerd en welke vondsten komen in aanmerking voor conservering. Met andere woorden het opstellen van het definitief uitwerkingstraject.

Dit voorstel zal in overleg met het bevoegd gezag en de opdrachtgever worden besproken, waarna een definitief uitwerkingstraject kan worden opgesteld.

2.2. Doel van het onderzoek en vraagstelling

Het doel van het proefsleuvenonderzoek is het toetsen van de archeologische verwachting. Daarbij dient de aan- of afwezigheid van archeologische waarden vastgesteld te worden.

Indien een archeologische vindplaats of delen van worden aangetroffen dient de inhoudelijke en fysieke kwaliteit (aard, datering, karakter, omvang, gaafheid, conservering) van de vindplaats bepaald te worden.

¹ Van der Gaauw, 2016.

In het vigerende PvE voor onderhavig archeologisch vooronderzoek door middel van proefsleuven werden de volgende onderzoeksvragen verwoord:

De centrale onderzoeksvraag luidt:

Bevinden zich in het plangebied behoudenswaardige vindplaatsen? De term “behoudenswaardig” betekent in de archeologie zowel behoud in situ (in de grond) als ex situ (d.m.v. een opgraving).

Bodemopbouw

1. Wat zijn de landschappelijke kenmerken (geologie, bodemgesteldheid en geomorfologie) van het onderzoeksgebied en de naaste omgeving?
2. Hoe is de opbouw van de bodemprofielen? Is er sprake van ophoging, afgraving, verstoring of processen van erosie en/of colluviatie?

Sporen en structuren

3. Zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van sites met grondsporen? Zo ja, waaruit zijn deze opgebouwd? Wat is het complextype en wat is de datering?
4. Passen de aangetroffen sporen in het beeld van wat tot nu toe bekend is van bewoning en landschapsgebruik op de Zuid-Limburgse lössplateaus?

Vondsten en paleo-ecologische resten

5. Welke mobiele vondsten zijn gedaan? Om welke materialen, soorten, typen, functies, aantallen, gewichten gaat het en uit welke context komen de vondsten?
6. In welke mate dragen zij bij aan de datering van sporen en lagen?
7. Liggen de vondsten in situ of zijn zij meegevoerd met colluvium?
8. Van welke activiteiten vormen de vondsten de neerslag?
9. Wat is de aard, datering en conservering van paleo-ecologische resten, met name bot? Welke informatie geven zij over landschap, vegetatie, voedsel economie en grondgebruik?

Kwaliteit

10. Wat is de fysieke kwaliteit van de aangetroffen fenomenen?
11. Wat is de inhoudelijke kwaliteit van de aangetroffen fenomenen?
12. Welke waardering (conform KNA) kan aan de vindplaatsen worden toegekend?

Conclusie, evaluatie, aanbevelingen

13. Hoe verhouden de conclusies zich tot de resultaten van het vooronderzoek (Paulussen, 2016) en van het onderzoek dat in de omgeving (met name het Lanakerveld) is uitgevoerd?
14. Welke betekenis is er samenvattend te geven aan het onderzoeksgebied?
15. In welke mate zijn de gehanteerde strategie en methoden effectief geweest? Indien het onderzoek niet volgens plan kon worden uitgevoerd, om welke reden en op welke wijze is van het PvE afgeweken?
16. Welke strategische en methodische aanbevelingen kunnen worden gegeven voor eventueel vervolgonderzoek en voor onderzoek in een vergelijkbare archeologische en landschappelijke context.

Afhankelijk van de resultaten van het veldonderzoek kunnen door het bevoegd gezag aanvullende onderzoeksvragen worden geformuleerd in een aanvulling op dit PvE.

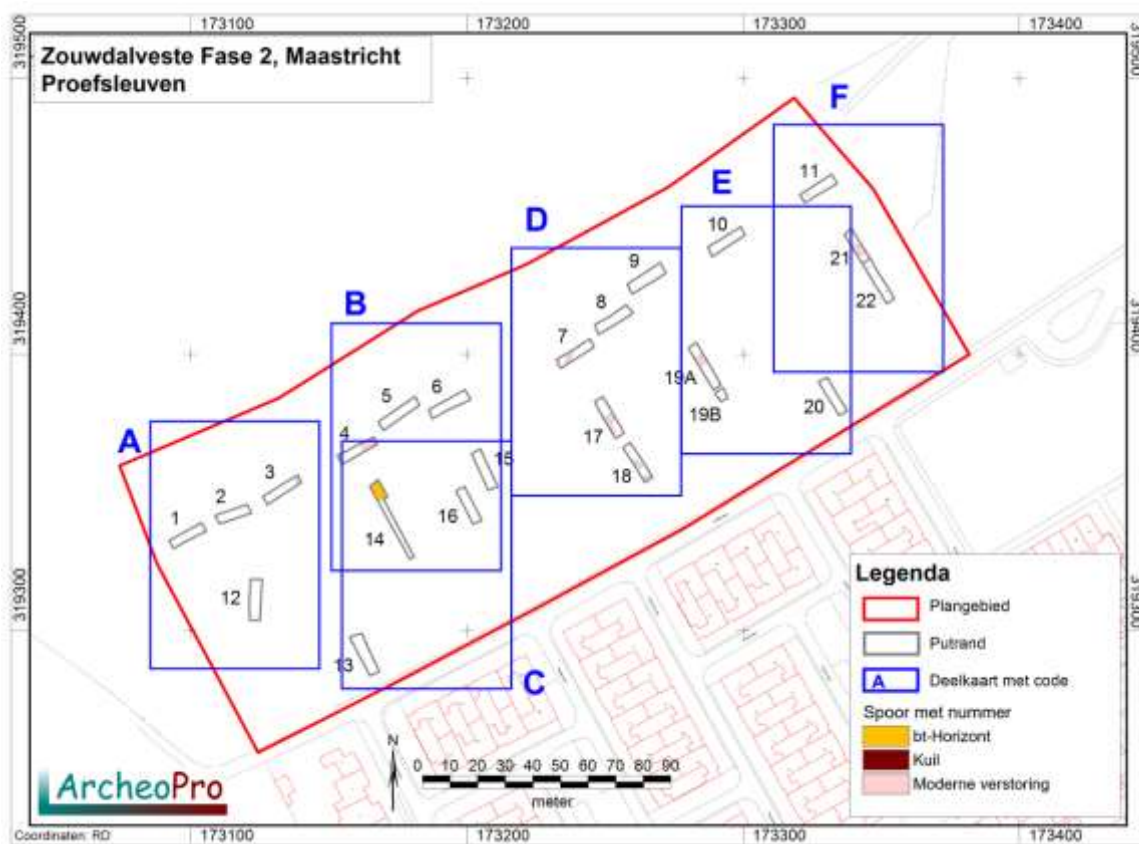
2.3. Werkwijze

Werkputten en vlakken

In het PvE was sprake van 22 proefsleuven, namelijk de nummers 1-22. Conform het PvE werd elke sleuf aangevangen met een kijkgat tot in het moedermateriaal (C-horizont).

Behalve WP 14 waren alle sleuven 4 m breed. Indien op basis van het kijkgat bleek dat de natuurlijke bodemopbouw archeologisch relevant intact was, bedroeg de werkbreedte ook 4 m volgens het PvE.

Wanneer op basis van het kijkgat bleek dat de natuurlijke bodemopbouw van die aard was dat eventuele archeologische resten in belangrijke mate verstoord was, dan kon de sleuf voortgezet worden met een breedte van 2 m. Dit bleek dus het geval te zijn bij WP 14 echter naar het einde toe bleek toch opnieuw een (deel van de) Bt-horizont bewaard zijn gebleven. Om die reden werd de sleuf hier ook opnieuw verbreed naar 4 m toe.

Figuur 2: Situering van de gerealiseerde proefsleuven

De individuele proefsleuven 2 en 3 werden omwille van optimale machinebewegingen als één grote sleuf aangelegd. Dit geldt eveneens voor de werkputten 21 en 22.

Er werden geen archeologische relevante resten aangetroffen. Om die reden werd afgezien van het inzetten van kijkvensters, volgsleuven en/of dwarsleuven (uitbreidingen).

Niettemin werd een extra sleuf aangelegd ten oosten van WP 1, ten noorden van WP 2 en ten oosten van WP3. Hiervoor werd "WP9" administratief voor uitgedeeld.

Werkput 4 werd tevens verbreed door middel van een aangrenzend kijkvenster om de daar aangetroffen resten beter te kunnen vatten en de context te bepalen.

In alle werkputten is hierbij één onderzoeksniveau aangelegd. De bodem werd hierbij laagsgewijs afgegraven tot op het archeologische relevante en leesbare niveau.

Dit lag voornamelijk in de Bt-horizont. Echter in WP12, WP13 en WP19 bleek dit in de B/C-horizont te zijn terwijl in de WP 14, WP 15, WP 16, WP 17 en WP 18 in de C-horizont. De diepte waarop het archeologisch niveau zich situeerde, bleek minimaal 40 en maximaal 220 cm beneden het maaiveldniveau te zijn. Er deed zich overheen het ganse onderzoeksgebied een sterke variatie hier op voor.

Het digitaal inmeten geschiedde door een GPS van het type Trimble R6 en/of RTS van het type Trimble S3. Alle werkputten zijn hierbij ingemeten in RD-coördinaten. De diepte van elk vlak ten opzichte van het maaiveld is weergegeven volgens het Normaal Amsterdams Peil (NAP).

Profielen

Binnen het onderzochte gebied zijn 13 profielen aangelegd (tabel 1). Conform het PvE diende er van 10 representatieve kijkgaten het profiel worden opgenomen.

Deze profielen zijn opgeschoond, geïnterpreteerd, gefotografeerd, beschreven en getekend op schaal 1:20. De bovenzijde is in alle profielen het maaiveld, het moedermateriaal vormt de onderzijde van de profielput. De bodemlagen en eventuele sporen, die in de profielen zijn waargenomen, zijn beschreven in een sporenlijst. Het administratieve profielnummer bestaat uit 2 cijfers, het eerste cijfer verwijst naar de WP-nummer en het tweede nummer naar de windrichting, waarbij 1 het noorden is, 2 het oosten, etc. Alle aangelegde kijkgaten zijn door de bodemkundige beschreven en gefotografeerd.

Werkputnr.	Profielnr.
1	1-4
5	5-4
7	7-4
8	8-4
11	11-1
12	12-3
13	13-3
14	14-3
15	15-3
17	17-3
19	19-3
20	20-3
22	22-3

Tabel 1. Overzicht gedocumenteerde profielen.

Sporen

Alle sporen zijn gefotografeerd en digitaal ingetekend. De foto's werden genomen met een Nikon Coolpix AW 100. Het digitaal inmeten geschiedde door een GPS van het type Trimble R6 en/of RTS van het type Trimble S3.

Alle sporen zijn hierbij gefotografeerd, ingetekend op schaal 1/20 en beschreven. Tevens zijn alle relevante archeologische/historische sporen gecoupeerd. Dit om tot een betere en onderbouwde inschatting te komen van de aard, de context en gemiddelde diepte van de aangetroffen sporen.

Het administratieve spoornummer bestaat uit 3 cijfers, het eerste cijfer verwijst naar de WP-nummer en het tweede en derde nummer het oplopende spoornummer in de

desbetreffende werkput te beginnen vanaf 01. Bijvoorbeeld S2201 verwijst in feite naar spoor 1 in WP 22, S857 naar spoor 57 in WP 8,...

Het registratienummer X999.X betreffen sporen van (sub-)recente oorsprong. Deze toewijzing gebeurde op basis van hun zeer losse vulling/textuur en/of vertoonden ze sintels, plastic, 20e eeuws “afval”, steenslag, nutsleidingen, 20e eeuws dakpanmateriaal,...

Vondsten

Vondsten zijn zonder verdere selectie ingezameld en hun locatie is aangegeven op de desbetreffende coupe-, vlak- en/of profieltekening.

Met een metaaldetector van het type Garrett Ace 250 is de aanwezigheid van metalen vondsten in de bodem nagegaan.

De vondstnummers zijn ingevoerd in een vondstenlijst.

Monsters

Er werden geen stalen genomen tijdens het proefsleuvenonderzoek. Er deden zich namelijk geen “veelbelovende/kansrijke” sporen en/of lagen voor.

3. Voorlopige resultaten veldwerk

3.1. Gaafheid van de vindplaats

Bodemopbouw

De analyse van de putprofielen heeft aangetoond dat de oorspronkelijke bodem binnen het plangebied volledig uit een primaire, eolische lössleem bestaat waarin zich gedurende het Holoceen een goed ontwikkelde leembrikgrond met een kenmerkende, stugge, roodbruine Bt-horizont heeft gevormd. Lokaal is deze oorspronkelijke bodem zwak geërodeerd. Ter plaatse van de akker in profielput 1 (figuur 3) is sprake van een Ap-A/B-Bt-BC-C profielopbouw waarbij de ongeroerde Bt-horizont slechts circa 37 cm dik is. De moderne bouwvoor is hier bijna 40 cm dik. De basis van de Bt-horizont bevindt zich op circa 85 cm –mv. Regulier zou dit circa 100 cm –mv moeten zijn. Een degelijke zeer geringe erosie is echter geen verklaring voor het ontbreken van archeologische sporen en resten.

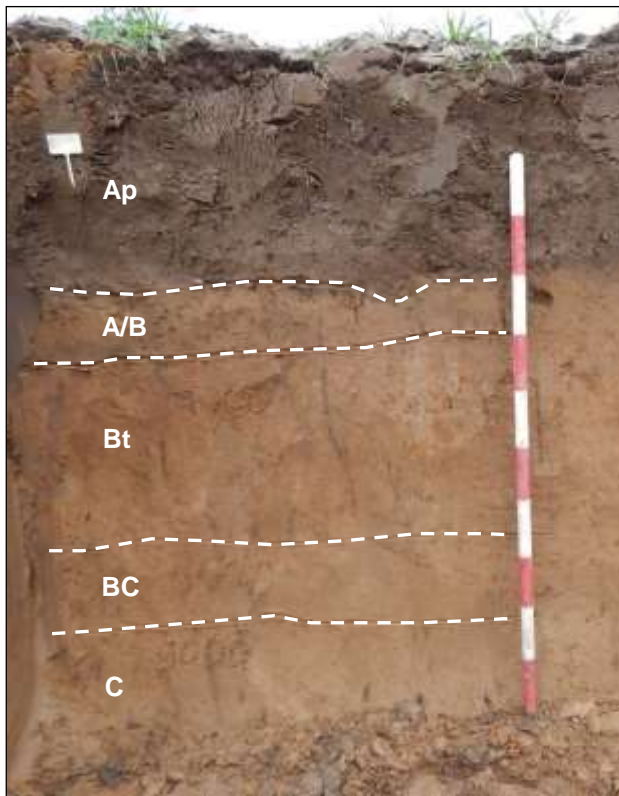
Binnen het noordelijke en oostelijke deel van het plangebied (putten 1 t/m 11 en 20 t/m 22) blijkt duidelijk dat conform de verwachting de bodem onder de opgebrachte grondlagen uit een intacte, oorspronkelijke leembrikgronden met de kenmerkende, vaak zwaar ontwikkelde Bt-horizont bestaat (zie figuur 4). Een recente verstoring van geringe omvang is vastgesteld in het profiel van proefsleuf 4. In de proefsleuven 2, 3, 4 en 7 ontbreekt de E-horizont en is de Bt-horizont dunner. Enkel ter plaatse van de profielopname in proefsleuf 6 kon geen Bt-horizont worden vastgesteld en lijkt de toplaag colluviale kenmerken te vertonen maar kan ook sprake zijn van een recent opgebrachte leemlaag. Ter plaatse van de proefsleuven 8 t/m 11 en 20 t/m 22 zijn telkens complete leembrikgronden (radebrikgronden) met een Ap-E-Bt-Bc-C profielopbouw aangetroffen.

Een mogelijk bijzonder fenomeen betreft de waarneming van een mogelijk pre-Holocene, interstadiale bodem onder het niveau van de Holocene bodem met de kenmerkende Bt-horizont. Deze lagen zijn aangetroffen in de profielen behorend bij de proefsleuven 13 en 15 (figuren 5 en 6). De lagen die hier in eerste instantie op basis van afwijkende kleur en consistentie zijn aangeduid als C2- respectievelijk C1-horizont, zijn mogelijk zwak ontwikkelde, enigszins humushoudende koude bodems uit het Laat-Glaciaal van het Weichselien. Een koppeling met de Usselobodem uit het Allerød interstadiaal kan niet worden uitgesloten. Dat geldt met name voor de C2-horizont in profiel 13 die duidelijk afweek van de boven- en onderliggende leemlagen (C1- en C3-horizont).

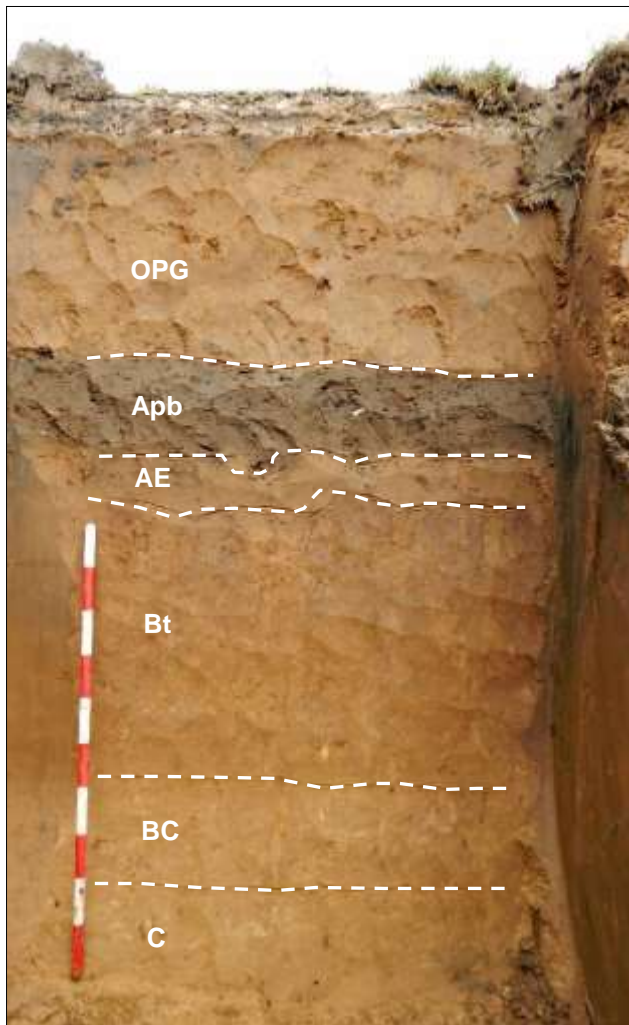
Verstoringen

Er werden geen grootschalige en/of diepgaande (sub-)recente verstoringen vastgesteld binnen het noordelijke deel van het plangebied ter plaatse van de werkputten 1 t/m 11 en 20 t/m 22. Onder de opgebrachte lagen was de oorspronkelijke bodem grotendeels nog intact.

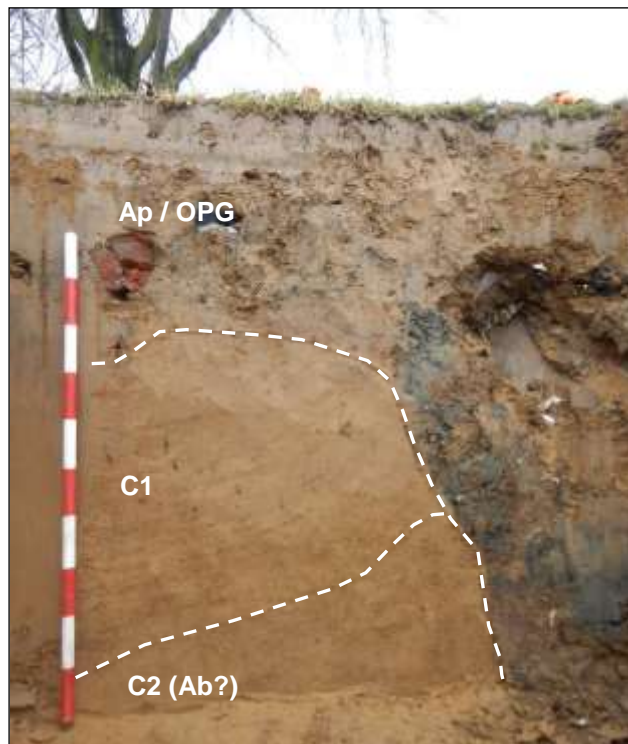
Binnen het zuidelijke deel van het plangebied (werkputten 12 t/m 19) bleek de oorspronkelijke bodem wel sterk te zijn verstoord door afgraving. In de meeste profielen was de Bt-horizont volledig of grotendeels verdwenen. Daarnaast zijn hier diverse (sub)recente vergravingen geconstateerd zoals in profiel van proefsleuf 15 (zie figuur 5).

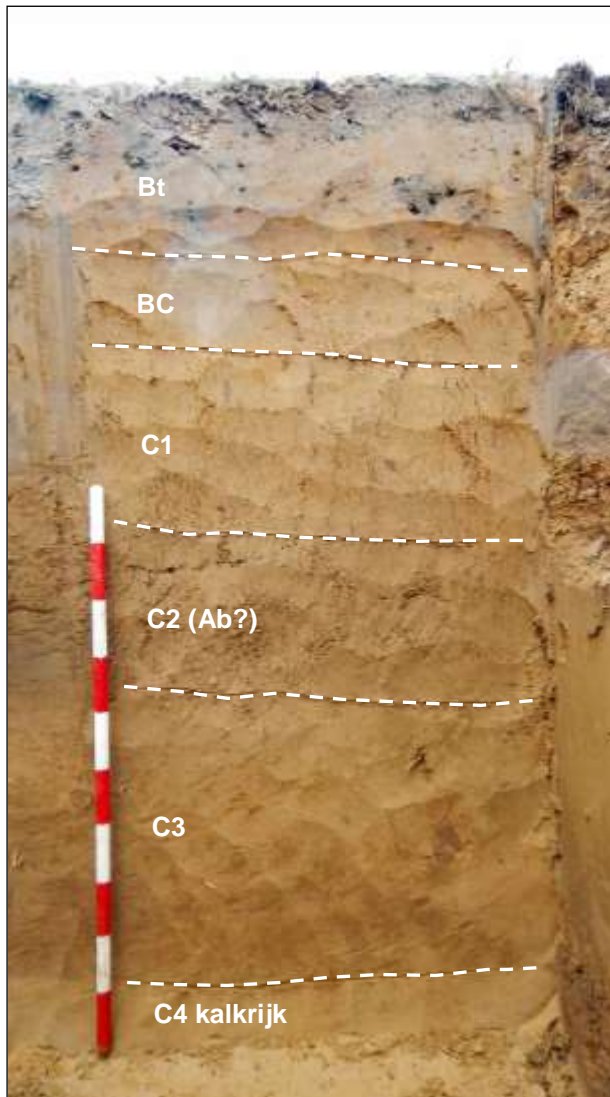
Figuur 3: Profiel proefsleuf 1 (akker)

Figuur 4: Profiel proefsleuf 8 met intacte leembrikgrond onder een opgebracht grondpakket (OPG) en een moderne bouwvoor (Apb-horizont)

Figuur 5: Profiel proefsleuf 15

Figuur 6: Profiel proefsleuf 13

3.2 Sporen en structuren

Er zijn in totaal 3 individuele archeologische/historische relevante sporen/verkleuringen in het vlak gedocumenteerd.

In tabel 2 zijn de aantallen per voorlopige spoorinterpretatie gegeven.

Interpretatie	Aantal
Natuurlijk	2 of 3?
Kuil	1?

Tabel 2. Aantallen sporen per interpretatie.

Het gaat namelijk om de sporen S1101, S2201 en S2202. Allen werden onderworpen aan een nadere bestudering door middel van een coupe.

Geen enkele van bovenstaande sporen/verkleuringen vertoonden bij de aanleg van het vlak en/of nadere bestudering door middel van een coupe "geassocieerd" vondstenmateriaal.

Figuur 7: S1101.

S1101 in WP 11 tekenende zich niet af in de coupe en is naar alle waarschijnlijkheid een natuurlijk spoor. Een gelijkaardige waarnemingen gebeurde voor S2201 in WP 22.

Figuur 8: S2201.

S2202 in WP 22 was wel duidelijk waar te nemen in de coupe. Niettemin wordt er getwijfeld aan de antropogene betekenis hiervan.

De interpretatie van een natuurlijke verkleuring werd onder andere gemaakt op basis van de vorm: soms onregelmatig, soms ovaal en soms meer langgerekt. Ook een grillige of onduidelijke aflijning en een erg vage kleur of zeer gevlekte vulling door bioturbatie waren redenen om sporen/verkleuringen natuurlijk te noemen. Deze sporen zijn veroorzaakt door fauna en flora. Sommige sporen zijn het resultaat van wortelwerking van planten of van omgevallen bomen en andere sporen werden dus gemaakt door dieren (gangen en hollen).

Figuur 9: S2202.

Op basis van de vaststelling gedurende het veldwerk én de basisuitwerking in functie van onderhavig evaluatierapport wordt voorlopig ingeschat dat het aangetroffen sporenbestand voornamelijk van natuurlijke betekenis is. Er is dus zeker geen sprake van “behoudenwaardige” en waardevolle archeologische resten.

Op basis van deze zeer summiere waarnemingen, die men zelfs kan omschrijven als onbestaande, kan men tot op heden er geen bepaalde structuren en/of andere veelzeggende archeologische patronen uit distilleren.

Vondstmateriaal en monsters

Tijdens de prospectiecampagne is slechts één vondstcontext (V1) geborgen.

Dit werd aangetroffen bij de documentatie van Pr. 19-3 in WP 19. Het gaat hier om één (of twee fragmenten van hetzelfde individu) handgevormd aardewerk. Deze situeerde zich in S3000, namelijk een aangerode/geploegde Bt-horizont. Deze vondst kan niet nader gedateerd worden dan de Late-Bronstijd tot en met de Vroege-Middeleeuwen.

Met andere woorden naast het “sporenbestand” is eveneens het vondstenbestand te verwaarlozen.

Er zijn hierbij dus zeker geen vondsten aangetroffen die een speciale behandeling behoeven (bijzondere metalen objecten, houten artefacten e.d).

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de vondstaantallen en gewicht per materiaalcategorie.

Vondstcategorie	Aantal	Gewicht
Aardewerk	2	8 g

Tabel 3. Aantallen en gewicht per vondstcategorie.

Zoals eerder aangehaald zijn geen natuurwetenschappelijke monsternames gebeurd.

4. Potentie voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen

4.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een voorstel tot uitwerking gedaan. Leidend daarbij is het Programma van Eisen en de daarin opgenomen onderzoeksvragen.

4.2. Sporen

Om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden en een synthese te formuleren over de aangetroffen archeologische resten is een nadere (basis)analyse van de grondsporen én de bodemprofielopbouw in samenhang met de bestudering van het vondstmateriaal noodzakelijk.

4.3. Vondsten

Door de vondsten te analyseren in een zogenaamd *assessment*² kunnen relevante onderzoeksvragen worden beantwoord.

Het *assessment*

Een *assessment* is een op feiten (wetenschappelijke waarnemingen) en interpretatie gebaseerde inschatting van het potentieel voor kennisvermeerdering van een (deel van een) archeologisch ensemble. Bij het onoordeelkundig uitwerken van een archeologisch ensemble dreigen delen daarvan met weinig potentieel (voor de vraagstelling) uitgewerkt te worden terwijl de meest interessante vondstencollecties onbewerkt achterblijven. Een ander gevaar is dat men ervoor zou kiezen om alle delen van het archeologisch ensemble, los van hun potentieel, op een zeer algemeen niveau te bestuderen, met als gevolg dat de

² Erynck, Debruyne & Ribbens, 2016.

delen met veel potentieel dezelfde (beperkte) aandacht krijgen als deze die minder interessant zijn.

Het *assessment* doet hierbij uitspraken over het potentieel op het niveau van de vondsten zelf, op dat van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren waar die deel van uitmaken, en uiteindelijk over het geheel van de archeologische site of het onderzochte terrein. Elk niveau wordt daarbij geïntegreerd met de andere niveaus in continue wisselwerking.

Het *assessment* van de mobilia bepalen bv. voor een deel of het spoor dateerbaar is (terminus post quem), hoewel sporen op basis van hun relatie met andere sporen een (relatieve) datering kunnen krijgen zelfs als de vondsten dat op zich niet toelaten. Ook is de kwaliteit van de vondsten (voldoende aantal, tafonomische duiding, onderlinge samenhang, ...) bepalend voor de mogelijkheid tot interpretatie van het spoor. De harmonie of dissonantie van de verschillende materiaalcategorieën bepaalt voor een grootdeel het potentieel van elk individueel spoor. Omgekeerd bepalen de kwaliteiten van het spoor (goede aflijning, afwezigheid van verstoring, mogelijkheid tot functionele interpretatie, ...) het wetenschappelijk potentieel van de vondsten die erin vervat zitten.

Een *assessment* is als het ware een motivering voor de selectie van onderzoek. Het bepaalt welk onderzoek zinvol is als exploitatie van het aanwezige potentieel en tegelijk de kaders waarbinnen dit onderzoek moet plaatsvinden. Een *assessment* beoogt dus niet het uitkiezen van archeologische sites of delen van een archeologisch ensemble op zich, maar wel het selecteren van onderzoek dat daarop moet of kan gebeuren.

Hieronder volgt de motivatie voor al dan niet verdere uitgebreide analyse per onderscheiden materiaalcategorie:

Aardewerk

Het aardewerk is per spoor/laag uitgelegd en globaal gedateerd. Hierbij is rekening gehouden met de eventuele zichtbare formatieprocessen. Tijdens dit evaluatie én waarderingmoment van het aardewerk is deze ene vondstcontext op schervenniveau geteld. Dit geeft enerzijds een goed beeld van de informatiewaarde en anderzijds toont het de statistische bruikbaarheid van de context aan. Binnen deze context is gekeken naar de verschillende bakselgroepen en types.

De Intrinsieke waarde van de aardewerkcontext is zeer laag te noemen. De context situeert zich qua grootte in de orde van "minder dan 2 scherven". Er situeert zich trouwens geen enkel randfragment onder het ensemble.

Bijkomstig is het schervenmateriaal vooral verweerd en/of kleiner dan 4 cm². Dit wijst er meestal op dat het materiaal wellicht lang aan het oppervlak lag of meermaals aan het oppervlak heeft gelegen voordat het in een spoorvulling terecht kwam.

Gezien deze fragmentarische toestand zijn er te weinig vormelijke en andere attributen te onderscheiden om de globale vormcategorie vast te stellen.

Verder werd visueel en met stratigrafische terugkoppeling beoordeeld dat de vondstcontext een periode coherente assemblages (kan zijn) is, dus zonder inmenging van ouder of jonger materiaal. Men mag echter niet vergeten dat incoherentie vaak ook niet uit de data visueel naar voren komt en dat V1 afkomstig is van een verploegde laag.

Men mag daarom stellen dat het aangetroffen aardewerk voornamelijk zogenaamd secundair rondslingerend afval betreft. Het wijst dus in de richting van huishoudafval, maar meer conclusies kunnen er waarschijnlijk voorlopig niet (meer) uit getrokken worden.

Gezien de zeer geringe omvang van het aantal vondsten kunnen evenzeer slechts vrij algemene uitspraken worden gedaan over de datering van de vondstcomplexen. Hierbij is dan ook de nodige voorzichtigheid qua interpretatie geboden.

Men is van oordeel dat de reeds voltrokken evaluatie volstaat om de vigerende onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. Specifiek betreft het hier om de vraagstellingen die betrekking hebben op de datering, de eventuele faseringen, de aard, het complextypen en algemene samenstelling van de aangetroffen archeologische resten.

Een "uitgebreide" aardewerkanalyse wordt niet noodzakelijk geacht. Onderhavig vondstenmateriaal heeft namelijk geen potentieel op archeologische kennisvermeerdering. Met andere woorden het is niet onderzoekswaardig voor een uitgebreide analyse en valt dus buiten een nadere uitwerking.

Opgave te deponeren materiaal

Het te deponeren vondstmateriaal van de proefsleuven zal louter en alleen bestaan uit een anorganische component, waarvan de aantallen zijn weergegeven in tabel 4.

Ondanks dat het anorganisch materiaal in het kader van de basisrapportage niet onderzoekswaardig is voor een uitgebreide analyse en doorgedreven uitwerking, zal het wel deponeerbaar worden gemaakt.

Zodat het tijdelijk kan worden opgeslagen en eventueel later kan worden uitwerkt.

Vondstcategorie	Aantal	Uit te werken
Aardewerk	2	0

Tabel 4 Totaal aantal vondsten per vondstcategorie en aantallen nog uit te werken vondsten.

5. Uitwerkingsvoorstel

5.1 Selectie van vondstmateriaal en monsters ten behoeve van de uitwerking

Vondsten

Uit paragraaf 4.2 komt naar voren dat de vondsten in de materiaalcategorieën aardewerk onderworpen zijn geweest aan een assessment.

Een verdere uitwerking van het vondstmateriaal wordt niet noodzakelijk geacht.

In het kader van de rapportage zullen echter wel overzichts- en/of diagnostische foto's van het vondstenmateriaal gemaakt worden. Voorlopig zijn geen tekeningen hierbij voorzien.

Bodemmonsters

n.v.t.

5.2 Advies en selectiebesluit

Op basis van de bevindingen gedaan tijdens het proefsleuvenonderzoek wordt geadviseerd om ter plaatse van het plangebied geen verder onderzoek meer uit te laten voeren en het gehele plangebied vrij te geven voor de beoogde herinrichting, i.c. de bouw van woningen en bijbehorende voorzieningen, zonder verdere beperkingen vooraf uitgezonderd de verplichting tot melding van archeologische toevalsvondsten tijdens civieltechnische graafwerkwerkzaamheden.

Het bevoegd gezag voor archeologie (de gemeente Maastricht, G. Soeters, beleidsmedewerker archeologie, namens het college van B&W) heeft op 15 mei 2017 ingestemd met het advies en het plangebied vrijgegeven voor verdere ontwikkeling en realisatie van het bouwplan.

5.3 Additionele uitwerkingskosten

Geen

6. Literatuur

Bosch, J.H.A., 2005. Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode, Versie 5.2. Utrecht. TNO-rapport, NITG 05-043-A.

Ervynck, A., S. Debruyne & R. Ribbens. 2016. *Assessment. Een handleiding voor de archeoloog. Onroerend Erfgoed*. Brussel.

Kant, G.J.G. van der, 2016. Verkennend bodemonderzoek Floretruwe (ong.) te Maastricht Project: Zouwdalveste (Fase 2) 16421.BKK

Paulussen, R. 2016: Zouwdalveste Fase 2, Maastricht, Gemeente Maastricht, Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O); Bureauonderzoek en verkennend booronderzoek, ArcheoPro Archeologisch rapport nr. 16085

Paulussen, R. 2017. Zouwdalveste. Gemeente Maastricht. Plan van Aanpak. Archeologisch proefsleuvenonderzoek. ArcheoPro Archeologisch PvA nr. 17012.

Van der Gaauw, P. 2016. Zouwdalveste fase 2 aan de Musketruwe te Maastricht. *Gemeente Maastricht. Programma van Eisen. Inventariserend Veldonderzoek- Archeologische Proefsleuven (IVO-P)*. Maastricht.

SIKB, 2016. Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 4.0. SIKB. Gouda.

Bijlage 1 Sporenkaarten

